

Korte risicobeoordeling

***Tecia solanivora* (Povolny) (EU - Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Tecia solanivora* (Povolny)

Categorie: insecten en mijten (Lepidoptera)

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: In 2015 is *Tecia solanivora* voor het eerst gemeld op het vasteland van Spanje (Galicië); daarvoor was het organisme in Spanje alleen bekend van de Canarische eilanden (EPPO Global Database, 17.09.2019).

Buiten de Europese Unie: Colombia, Ecuador, Venezuela en alle Midden-Amerikaanse lande van Panama t/m Mexico (EPPO Global Database, 17.09.2019).

Waardplanten

– *Solanum tuberosum* L. (aardappel) (EPPO Global Database, 31.12.2019)

Belangrijkste pathways

1. Knollen van *Solanum tuberosum* L. uit Spanje inclusief de Canarische eilanden

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	3	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	3	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	2	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	3	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	6	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	1	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

De larven van *T. solanivora* koloniseren de aardappelknollen (EPPO-datasheet).

Wet- en regelgeving

Er geldt een importverbod voor pootaardappelen uit alle derde landen met uitzondering van Zwitserland (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 15). Dit importverbod geldt ook voor de Canarische eilanden die fytosanitair buiten de EU vallen.

Er geldt een importverbod voor aardappelknollen voor andere consumptie of industriële verwerking uit de meeste derde landen waaronder de landen waar het organisme bekend is voor te komen met uitzondering van de Canarische eilanden (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 17)

Voor aardappelknollen afkomstig uit derde landen geldt dat deze afkomstig moeten zijn uit een 'pest free country' of een 'pest free area' (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 15).

Er zijn er geen bijzondere eisen voor de handel in aardappelknollen binnen de EU met betrekking tot het organisme.

Vondsten en intercepties

Op het vaste land van Spanje is het organisme (voor zover bekend) aanwezig in een klein gebied. Er staan geen notificaties van intercepties in Europhyt (06.12.2019).

Score

Score 2: er zijn geen notificaties of pathway-gerelateerde vondsten bekend; er zijn geen bijzondere eisen voor handel van aardappelknollen binnen de EU.

P2 (transfer): 5 (pootgoed), 3 (consumptieaardappelen) [1-5]

De score voor pootgoed is '5' conform de 'rating guidance' (planten bestemd voor opplant). Bij consumptieaardappelen zullen de larven zich eerst moeten ontwikkelen tot pop en de pop vervolgens tot adult en deze adulten zullen weer een pootaardappelgewas moeten vinden. Het organisme kan tijdens opslag van de knollen zijn cyclus voltooien (score 3: eindproduct, ontwikkeling tot adult is waarschijnlijk).

P3 (kans op vestiging na transfer): 2 [1-5]

Het klimaat in Nederland lijkt niet gunstig voor het organisme (Germain & Macleod, 2002; Molet, 2012). Volgens (Molet, 2012) kan het organisme overleven in gebieden met een 'plant hardiness zone' van 7 -13. Het grootste deel van Nederland heeft 'plant hardiness zone' 8. Daarnaast kan het organisme de winter overleven via opslag van besmette knollen. De verwante aardappelmot *Phthorimaea operculella* (Zeller) komt echter al langere tijd voor in grote delen van Europa en is niet gereguleerd. De soort komt, net als *T. solanivora*, oorspronkelijk uit Zuid-Amerika en heeft in Amerika een bredere verspreiding dan *T. solanivora* (EPPO Global Database). In Nederland zijn er meldingen van motten (o.a. Huisman et al. (2005); <https://waarneming.nl/>), maar de soort is, zover bekend, niet gevestigd in Nederland. De waargenomen motten zouden afkomstig kunnen zijn van aardappelen geïmporteerd uit Zuid-Europa. (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018): "Cold winters, where minimum temperatures are often below 7.9°C will prevent *T. solanivora* from establishing outdoors in northern Europe". In Nederland ligt de minimum temperatuur in de winter doorgaans beneden de 7,9°C. De inschatting is dan ook dat de omstandigheden in Nederland voor

T. solanivora nauwelijks geschikt zijn voor vestiging (score 2). Door opwarming van het klimaat kunnen de omstandigheden in de toekomst wel gunstiger worden voor vestiging.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 3 [1-4]

Het organisme kan 's winters waarschijnlijk overleven in knollen die op het land achterblijven. Door knollen zo veel mogelijk te verwijderen, opslag te bestrijden en alle (mogelijke) besmette partijen met aardappelknollen te vernietigen kan het organisme mogelijk worden uitgeroeid.

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

In het huidige verspreidingsgebied veroorzaakt het organisme veel schade. Het Nederlandse klimaat lijkt echter suboptimaal voor *T. solanivora* (zie P3) en bij vestiging in Europa wordt vooral schade verwacht in het zuiden van Europa (Germain & Macleod, 2002).

Mate van verspreiding: 2 [1-4]

Door bestrijding van opslag en door besmet pootgoed te vernietigen kan verspreiding waarschijnlijk beperkt blijven. De adulten leggen geen grote afstanden af. Natuurlijke verspreiding is beperkt (EPPO-datasheet), maar vliegafstanden worden niet genoemd. Het Nederlandse klimaat lijkt weinig gunstig voor het organisme. Mogelijk dat door al deze factoren het aantal besmette percelen per jaar onder de 10% blijft (score 1), maar het percentage zou ook hoger kunnen zijn (score 2).

Productiewaarde-teelt: 6 [1-6]

De productiewaarde van aardappelen is meer dan 250 miljoen euro.

Impact op groene ruimte: 1 [1-5]

Schade zou kunnen optreden in aardappel in particuliere tuinen (bijvoorbeeld volkstuinen).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid is lastig te garanderen voor een insect dat kan vliegen.

Productiewaarde-export: 6 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

- EFSA_Panel_on_Plant_Health, Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Grégoire J-C, Jaques Miret JA, Navajas Navarro M, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Gardi C, Bergeretti F & MacLeod A, 2018. Pest categorisation of *Tecia solanivora*. EFSA Journal, 16, e05102. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5102>
- Germain J & Macleod A, 2002. Report of a Pest Risk Assessment, *Tecia solanivora*. European and Mediterranean Plant Protection Organization. 02/9434. WPPR Point 14.1.3. 3
- Huisman K, Koster J, Nieukerken Ev & Ulenberg S, 2005. Microlepidoptera in Nederland in 2003. Entomologische Berichten, 65, 30-42.
- Molet T, 2012. CPHST Pest Datasheet for *Tecia solanivora*. USDA-APHIS-PPQ-CPHST. Beschikbaar online: download.ceris.purdue.edu/file/2377

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld

de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.